

Handläggare: Krisztina Buki Tornbjörk
Telefon: 08-508 21 079

Till
Älvsjö stadsdelsnämnd
2012-11-22

Stockholms stads program för stöd till anhöriga 2012-2016

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Lars Arvidsson
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Socialförvaltningen och äldreförvaltningen har utarbetat ett gemensamt förslag till program, som omfattar personer som vårdar och stödjer närstående som är såväl över som under 65 år. Programmet fokuserar på de aktiviteter som staden ska vidta dels på generell nivå, dels för att ge direkt stöd till de personer som vårdar eller stödjer en närstående. Socialförvaltningen och äldreförvaltningen föreslår att programmet för stöd till anhöriga ska gälla till och med 2016.

Förvaltningen ställer sig positiv till det föreslagna programmet för stöd till anhöriga. Det är viktigt att målgruppen anhöriga/närstående uppmärksammas och att likvärdigt utbud av serviceinsatser samt bistånd erbjuds målgruppen. Då biståndet enligt förslaget ska utgå från den enskildes behov och kan omfatta en vidd av insatser, ser förvaltningen ett behov av förtydliganden av biståndet i stadens riktlinjer.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av verksamhetsområdet äldre och funktionsnedsatta i samverkan med verksamhetsområdet barn, ungdom och vuxna. Samverkan har skett i rådet för funktionshinderfrågor samt pensionärsrådet den 15 november och samma dag även i förvaltningsgruppen.

Bakgrund

I den 1 juli 2009 gjordes en ändring i 5 kap. 10 § socialtjänstlagen (2001:453) SoL som innebär ett förtydligande av lagstiftningen. Regeringen tydliggör att socialnämnden ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar eller stödjer närstående. I regeringens proposition som föregick lagändringen framhölls vikten av att förebygga att den anhörige själv blir fysiskt och psykiskt utsliten.

Utifrån den skärpta bestämmelsen i socialtjänstlagen och regeringens proposition fick socialnämnden i budget 2011 i uppdrag att ta fram en anhörigpolicy. Äldreförvaltningen föreslår att Anhörig/närståendepolicyn för Stockholms stads äldreomsorg som beslutades av kommunfullmäktige juni 2010 ska ersättas med Stockholms stads program för stöd till anhöriga.

Stockholms stads program för stöd till anhöriga

Socialförvaltningen och äldreförvaltningen har utarbetat ett gemensamt förslag till program, som omfattar personer som vårdar och stödjer närstående som är såväl över som under 65 år. Programförslaget omfattar socialtjänstens hela verksamhet, d.v.s. äldreomsorgen, omsorgen om personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorgen samt verksamheter enligt LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Socialförvaltningen och äldreförvaltningen föreslår att programmet för stöd till anhöriga ska gälla till och med 2016.

Barn och ungdomar räknas inte som anhöriga som frivilligt vårdar och stödjer föräldrar eller annan närstående person. Barns och ungdomars behov tillgodoses av annat stöd enligt socialtjänstlagen.

Olika former av stöd

Stöd till anhöriga kan ges indirekt eller direkt. Indirekt stöd utgörs av de riktade insatser som gäller den närstående, som även kan ses som ett stöd till den anhöriga. Det kan för den närstående handla om att vistas på korttidsvård eller

korttidsboende, dagvård eller dagverksamhet samt att anhöriga med flera får avlösning i hemmet.

Direkt stöd är insatser som riktar sig till den anhörige för egen del. Insatser kan erbjudas i form av service, som är tillgänglig för alla utan föregående behovsbedömning. Den anhöriga har även rätt att för egen del ansöka om sådant bistånd som kräver en behovsbedömning. En sådan ansökan ska handläggas som vilken annan ansökan om bistånd som helst och ske utifrån den sökandes behov. De anhöriga ska ansöka om stöd i den stadsdelsnämnd/kommun där hon/han själv bor.

Anhörigas behov av stöd ska uppmärksammas när deras närstående ansöker om stöd och insatser hos socialtjänsten eller om deras närstående av andra skäl har kontakt med socialtjänsten. Stadsdelsnämnderna ska även ge stöd till anhöriga som tillhör stadsdelsnämnden, men som hjälper en närstående som bor i en annan kommun.

Webbaserat stöd för anhöriga

Idag finns olika webbaserade verktyg, som ger anhöriga möjlighet att få råd och stöd samt att nätverka med andra i liknande situation. Ett exempel på detta utgör ”Gapet”, till vilket för närvarande 30-tal kommuner och stadsdelsnämnder är anslutna. Äldre- och socialförvaltningen föreslår att staden undersöker förutsättningarna för att kunna erbjuda anhöriga ett webbaserat verktyg för råd, stöd och information.

Uppföljning

Ett kontinuerlig uppföljning av programmet ska ske i stadens Integrerade ledningssystem (ILS). Därutöver föreslås en utvärdering göras av hur många personer som får stöd för egen del, vilken typ av stöd de erhållit samt hur nöjda de är med det stöd de fått. En sådan utvärdering görs förslagsvis efter år 2015 och kan ligga till grund för ett reviderat program.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till det föreslagna programmet för stöd till anhöriga. Det är viktigt att målgruppen anhöriga/närstående uppmärksammas och att likvärdigt utbud av serviceinsatser samt bistånd erbjuds målgruppen.

Älvsjö stadsdelsförvaltning har ingen egen anhörigkonsulent utan köper tjänsten från Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning som har anhörigkonsulenter som erbjuder råd och stöd, anhöriggrupper och tematräffar.

Då biståndet enligt förslaget ska utgå från den enskildes behov och kan omfatta en vidd av insatser, ser förvaltningen ett behov av förtydliganden av biståndet i stadens riktlinjer. Riktlinjerna kan också utgöra en grund för samsyn i handläggningen av den anhöriges ansökan om bistånd.

Förvaltningen anser vidare att den uppföljning av programmet som föreslås i ärendet, utgör en viktig del i att kunna utveckla anhörigstödet. Det vore därför ändamålsenligt att ett antal mål/aktiviteter som omnämns i programmet också arbetas in i stadens webb-baserade styrsystem ILS.

I ärendet som social- och äldreförvaltningen har tagit fram anges inte hur stor målgruppen anhöriga/närstående uppskattas vara. Förvaltningen anser att det vore betydelsefullt att framledes följa upp hur många och vilka slags insatser som beviljas, då insatserna också är förenliga med kostnader.

Avslutningsvis ställer sig förvaltningen positiv till förslaget om att utreda möjligheten att införa ett webbaserat verktyg för anhöriga, så som exempelvis "Gapet". Det är ett system som skulle kunna utnyttjas av många och är lättillgängligt.

Bilagor

Remissen: *Stockholms stads program för stöd till anhöriga*